

Brüssel, 5. juuni 2018
(OR. en)

9691/18

JAI 581
SIRIS 59
CT 107
ENFOPOL 298
COTER 69
COMIX 298
FRONT 159
COSI 138

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	4. juuni 2018
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	8974/18
Teema:	Nõukogu järelused „Koostöö ja Schengeni infosüsteemi (SIS) kasutamise tugevdamine terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikute, sealhulgas terroristidest välisvõitlejate käsitlemiseks“ – Nõukogu järelused (4. juuni 2018)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu 3622. istungil 4. juunil 2018 vastu võetud nõukogu järelused teemal „Koostöö ja Schengeni infosüsteemi (SIS) kasutamise tugevdamine terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikute, sealhulgas terroristidest välisvõitlejate käsitlemiseks“.

NÕUKOGU JÄRELDUSED**Koostöö ja Schengeni infosüsteemi (SIS) kasutamise tugevdamine terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikute, sealhulgas terroristidest välisvõitlejate käsitlemiseks**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TUNNISTADES, et terrorismioht on viimastel aastatel kiiresti suurenenud ja muutunud, mis nõuab asjakohaste meetmete võtmist mitte üksnes riiklikul, vaid ka liidu tasandil;

TUNNISTADES viimastel aastatel Euroopas toimunud terrorirünnakuid arvesse võttes, et ELi tasandil tuleb kiirelt rakendada asjakohaseid vahendeid, näiteks direktiivi (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta,¹ millega antakse liikmesriikide asutustele sobivad vahendid terroriaktide ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks, ning lisaväärtust, mida annab terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikute, sealhulgas terroristidest välisvõitlejate ja tagasipöördujate reisiharjumuste ja kokkupuudete tuvastamine SISI päringutabamuste alusel;

VÕTTES ARVESSE, et nõukogu järeldustes Euroopa Liidu uuendatud sisejulgeolekustrateegia 2015–2020 kohta² määratletakse terrorismi tõkestamine ja ennetamine tulevaste aastate prioriteedina ning pööratakse erilist tähelepanu terroristlike välisvõitlejate küsimusele;

RÕHUTADES, et 15. märtsi 2017. aasta määrusega, millega muudetakse määrust (EL) 2016/399 seoses asjaomaste andmebaaside kasutamisel põhineva kontrolli tugevdamisega välispiiridel³, nähakse ette kõigi välispiire ületavate isikute, sealhulgas vaba liikumise õigusega isikute süstemaatiline kontrollimine asjakohaste andmebaaside abil, eelkõige kohustus kasutada kontrollimisel SISI;

¹ ELT L 88, 31.3.2017, lk 6.

² 9798/15

³ ELT L 74, 18.3.2017, lk 1.

VÕTTES ARVESSE terroristliku tegevuse vastaste kehtivate kahe- ja mitmepoolsete kokkulepete ning koostöö väärtust;

TUNNISTADES, et pädevad ametiasutused seisavad terrorismi käsitlemisel silmitsi kaht liiki probleemidega: esiteks terrorismi või terroristliku tegevusega seotud tuvastatud isikute identifitseerimine ja nende reisimarsruutide kindlakstegemine ELi välispiiride ületamisel ja ELi siseselt; teiseks probleemiks on teabe tulemusliku jagamise tagamine ja asjakohaste meetmete võtmine;

TULETADES MEELDE, et SIS on Euroopa Liidu suurim, kõige laialdasemalt kasutatav ning kõige tõhusam infotehnoloogiline süsteem vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal, mida toetab SIRENE büroode võrgustik, ning mis annab märkimisväärset lisaväärtust rahvusvahelise politseikoostöö ja piirikontrolli valdkonnas;

MÄRKIDES, et terrorismivastases võitluses SISi paremaks kasutamiseks on vaja, et nõukogu otsuse 2007/533/JSK (mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist)⁴ artikli 36 kohaste hoiatusteadete sisestamisel lisatakse asjakohane kättesaadav teave;

PIDADES SILMAS, et uus määrus, mis käsitleb SISi kasutamist politseikoostöö ja õigusala koostöö valdkonnas ning mille üle peetakse praegu läbirääkimisi⁵, suurendaks veelgi SISi suutlikkust avastada, jälgida ja kontrollida terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikute reisimarsruute;

TULETADES MEELDE tegevuskava teabevahetuse ja teabehalduse, sealhulgas koostalitlusvõime lahenduste edendamiseks justiits- ja siseküsimuste valdkonnas⁶ ning eelkõige selle meedet 23 (30), millega nõutakse, et liikmesriigid tagaksid, et „Euroopa süsteemidesse ja platvormidesse laaditakse järjepidevalt ja süstemaatiliselt üles teave terroristidest välisvõitlejate kohta ning võimaluse korral see teave sünkroniseeritakse“, rakendades „terroristidest välisvõitlejate suhtes järjepidevat kolmetasandilist teabevahetuse lähenemisviisi, kasutades optimaalselt ja pidevalt SISi ja Europol andmeid, mis on Europol käsutuses ristkontrolli (sh võimalikud järelevalvenimekirjad) ja analüüsi tegemiseks asjakohaste analüüsiprojektide raames“;

⁴ ELT L 205, 7.8.2007, lk 63.

⁵ Vt dok 15814/16; 14116/17.

⁶ 12223/3/17 REV 3 ja 14750/17 – ajakohastamine pärast koostalitlusvõimet käsitlevate nõukogu järelduste vastuvõtmist.

TUNNISTADES, et sellise kolmetasandilise teabevahetuse lähenemisviisi rakendamine täiendaks olemasolevaid vahendeid, mis on kättesaadavad pädevatele asutustele, et teha kindlaks ja potentsiaalselt katkestada terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikute, sealhulgas terroristidest välisvõitlejate reisimarsruute, kasutades SISI sisestatud asjakohaseid hoiatusteateid, mis käsitlevad nt vahistamist, kehtetute reisidokumentide konfiskeerimist, diskreetset kontrolli ja erikontrolli;

VÕTTES ARVESSE, et alates 5. märtsist 2018 on isikuid nende sõrmejälgede alusel võimalik automaatselt tuvastada, sest siis lisati SISI sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteemi (*AFIS*) komponent, ning innustades liikmesriike seda uut võimalust kasutama;

VÕTTES TEADMISEKS, et andmete omandiõiguse põhimõte on ülimalt oluline, et tagada terrorismivastase võitlusega tegelevate asutuste usaldus teabe jagamisel SISI ja SIRENE kaudu ning Europoliga;

TUNNISTADES päringutabamuse saamise järel teabe vajaduse korral vahetamise väärtust ning piisava analüütilise võimekuse tagamise vajalikkust ning RÕHUTADES, et selleks ei ole vajalik üksnes teiste siseriiklike pädevate asutuste osalemine, vaid ka ristkontroll teistes asjaomastes andmebaasides ja infosüsteemides⁷;

RÕHUTADES vajadust kasutada täiel määral ära Europoli suutlikkust toetada liikmesriike tegevus- ja temaatiliste analüüsides teostamisel, kasutades täiel määral selliseid analüüsiprojekte nagu Travellers ja Hydra, Europoli infosüsteemi ning teisi Euroopa terrorismivastase võitluse keskuse kasutuses olevaid vahendeid;

VÕTTES ARVESSE määrust (EL) 2016/1624,⁸ millega nähakse Euroopa piiri- ja rannikuvalvele ette kohustusi terrorismivastase võitluse valdkonnas;

⁷ Asjaomased riiklikud andmebaasid, Europoli andmed, viisainfosüsteem (VIS), broneeringuinfo, Interpoli *varastatud ja kaotatud reisidokumentide* andmebaas (SLTD), tulevane riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem ning *ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS)*.

⁸ ELT L 251, 16.9.2016, lk 1.

MÄRKIDES, et ülimalt tähtis on tagada õige tasakaal ühelt poolt ELi sisejulgeolekupoliitika nõuete ja teiselt poolt vajaduse vahel tagada põhiõiguste täielik järgimine, sealhulgas nende, mis on seotud eraelu puutumatuse, isikuandmete kaitse ja kommunikatsiooni konfidentsiaalsusega, vajalikkuse, proportsionaalsuse ja seaduslikkuse põhimõtetega ning liikumisvabadusega Schengeni alal;

TULETADES MEELDE soovituslikke kriteeriume, mida tuleb arvesse võtta seoses teabe vahetamise ja jagamisega isikute kohta, kes reisivad džihaadi konfliktipiirkondadesse ja sealt tagasi, mis kiideti heaks Milano 7. juuli 2104. aasta järelduste lisas⁹;

RÕHUTADES lõpetuseks vajadust korrapäraselt arutada omandatud teadmisi ja parimaid tavasid, sealhulgas nõukogu ettevalmistavates organites,

NÕUKOGU,

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES:

- võtma asjakohaseid meetmeid, et:
 - täielikult rakendada juba heakskiidetud meetmed ning osutama sel eesmärgil piisavaid tehnilisi- ja inimressursse, eelkõige SIRENE büroodele;
 - nõuetekohaselt kajastada heade tavade kataloogis¹⁰ määratletud isikute kategooriaid, kui terrorismivastase võitluse eesmärgil täidetakse vorme SISi artikli 36 kohaselt;

⁹ Vt dok 7412/16 „Eesistujariigi märkused, mis tuginevad varasematele aruteludele ning käsitlevad teabevahetuse/infosüsteemide, eelkõige SISi tugevdamist“.

¹⁰ KOMISJONI SOOVITUS, millega koostatakse teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) nõuetekohast kohaldamist ning SIS II rakendavate ja kasutavate liikmesriikide pädevate asutuste kaudu täiendava teabe vahetamist käsitlevate soovitusete ja heade tavade kataloog ning asendatakse 16. detsembri 2015. aasta soovitusetes esitatud kataloog (C(2018) 2161, 17. aprill 2018).

- kui õiguslikel või operatiivpõhjustel ei ole nõutud teisiti, tagama, et artikli 36 kohases hoiatusteates ja asjakohastes SIRENE vormides on igal asjakohasel juhul kooskõlas nõukogu otsusega 2007/533/JSK esitatud asjakohane teave terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikute, sealhulgas terroristidest välisvõitlejate kohta;
- tagama, et hoiatusteate sisestanud riigi pädev asutus või riigi pädevad asutused ning päringutabamuse saanud liikmesriik vahetavad täiendavat teavet asjakohaste sidekanalite kaudu, ning otsustama igal üksikjuhul eraldi, millises ulatuses tuleks teavet edasi levitada teistele liikmesriikidele, austades samal ajal andmete omandiõiguse põhimõtteid;
- jätkama jõupingutusi, et täiendavalt töötada välja vahendeid ja asjakohaseid siseriiklikke koolitusprogramme SISI lõppkasutajate jaoks, et muuta SIRENE büroodele aruannete esitamine artikli 36 kohaste hoiatusteadete alusel saadud päringutabamuste kohta kiireks ja sujuvaks;
- kui õiguslikel või operatiivpõhjustel ei ole nõutud teisiti, jagama Europoliga SIRENE päringutabamustest teatamise vormidel olevat teavet terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikute kohta. See võimaldab ristkontrolli ja (kui seda peetakse asjakohaseks) ka tegevus- ja/või temaatilisi analüüse, et jätkata reisiharjumuste kaardistamist ja/või analüüsida tuvastatud isiku(te) võimalikke kokkupuuteid;

KUTSUB LIIKMESRIIKE JA KOMISJONI ÜLES:

- uurima ja täiendavalt arendama ühiseid menetlusi, mida kasutada, kui terroristliku tegevusega seotud isikute kohta saadakse päringutabamusi, mis nõuavad kohest teavitamist;

KUTSUB KOMISJONI ÜLES:

- määratlema liikmesriikide ekspertide aktiivsel osalusel ja nõusolekul head tavad, mida järgida järeelmeetmete võtmisel, kui terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikute, sealhulgas terroristidest välisvõitlejate kohta saadakse artikli 36 kohaste hoiatusteadete alusel päringutabamused; lisama need SISI/SIRENE heade tavade kataloogi ja vajaduse korral muutma SIRENE käsiraamatut;

KUTSUB EUROPOLI ÜLES:

- kasutama täies ulatuses oma praegusi õigusi pääseda juurde SISile, VISile ja Eurodacile koostalitlusvõime suurendamise eesmärgil, austades samal ajal põhiõigusi ja andmekaitsevenõudeid;
- tagama QUESTi õigeaegse kättesaadavuse liikmesriikidele koostalitlusvõime suurendamise eesmärgil;
- suurendama jõupingutusi, et teha kindlaks terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikute reisiharjumusi ja kokkupuuteid, ning jagama nende jõupingutuste tulemusi liikmesriikidega;

KUTSUB EUROOPA PIIRI- JA RANNIKUVALVE AMETIT (FRONTEX) ÜLES:

- töötama välja koolitusprogramme ja pakkuma koolitusi piirivalvuritele, keskendudes asjaomaste andmebaaside kasutamisel põhinevate kontrollide tugevdamisele välispiiridel ning ühiste riskinäitajate rakendamise toetamisele;

KUTSUB CEPOLi ÜLES:

- jätkuvalt arendama koolitusprogramme SISi lõppkasutajatele, võttes aluseks SIRENE käsiraamatu ja heade tavade kataloogi, mis käsitlevad terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikuid, sealhulgas terroristidest välisvõitlejaid, kelle kohta on SISi sisestatud hoiatustead.
